

СУХОРЕБРИКА ТРАВА

Sisymbrii officinalis herba

HEDGE MUSTARD

Цілі або фрагментовані висушені надземні частини *Sisymbrium officinale* (L.) Scop., зібрані в період цвітіння.

Вміст: не менше 0.3 % глюкопутрандживіну ($C_{10}H_{19}NO_9S_2$; *М.м.* 361.4), у перерахунку на синігрин ($C_{10}H_{17}NO_9S_2$; *М.м.* 359.4) і суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. Ціла сировина. Стебло прямостійне, більш-менш опушене, від зеленого до зеленувато-жовтого кольору, з дуже широко розсташованими гілками; листки темно-зелені, чергові, черешкові, з перисто-розділеною листковою пластинкою, з лопатями дуже неправильної форми; нижні листки, часто відсутні в сировині, із загостреними лопатями, спрямованими до основи, стеблові листки списоподібні; дрібні жовтуваті квітки зібрані в колосоподібні суцвіття на довгих тонких квітконіжках; квітка має 4 опушені зеленуваті чашолистки, 4 жовті, хрестоподібно розташовані пелюстки, довші за чашечку, і 6 тичинок: 4 довгі й 2 короткі; плід — стручечок до 2 см завдовжки, опушений, ширший в основі, ніж на вершині, притиснутий до стебла; насіння з косо зрізаною верхівкою коричневого кольору, з дрібнопористою поверхнею.

Фрагментована сировина. Численні фрагменти стебел більш-менш опушених, від зеленого до зеленувато-жовтого кольору, округлі на поперечному зрізі; фрагменти злегка опушених темно-зелених листків із зубчастим краєм, зрідка дрібні квітки, ізольовані або в дрібних пучках, з 4 опушеними зеленуватими чашолистками, 4 жовтуватими, хрестоподібно розташованими пелюстками, які довші за чашечку, 6 тичинками: 4 довгими і 2 короткими; опушені стручечки притиснуті до залишків стебел або ізольовані, до 2 см завдовжки, біля основи ширші, ніж на вершині; насіння з косо зрізаною верхівкою коричневого кольору, з дрібнопористою поверхнею.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок від зеленого до жовтуватого-зеленого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 2942.-1): фрагменти верхньої епідерми листка [А, В] з тонкостінних, більш-менш лопатевих клітин, одноклітинних волосків із пористими стінками, розширених біля основи й загострених на верхівці [Ва], або місце їх прикріплення [Ab] і аномоцитних продихів (2.8.3) [Аа]; клітини верхньої епідерми з прилеглою палі-

садною паренхімою (вигляд з поверхні [Вb]); численні фрагментовані покривні волоски [Е], з розширеною основою з листків або довгі й звивисті зі стебла або плода; епідерма стебла [D] з майже прямокутних видовжених клітин і довгих звивистих покривних волосків [Da]; дуже численні фрагменти судинних пучків зі сітчастих або пористих судин стебла [J] або кільчастих або спіральних судин жилок листка [G], зазвичай з прилеглими, дещо пористими волокнами [Ga, Ja]; пучки волокон стебла [F]; фрагменти плода [H] з тонкого епікарпія [Ha] з прилеглим шаром веретеноподібних волокон із дещо пористими стінками [Hb]; пилкові зерна з 3 проростковими порами і тонкопористою екзиною [C]; фрагменти паренхіми з майже прямокутних клітин із дещо пористими стінками із серцевини [L]; рідкі фрагменти ендотеція пильника [K].

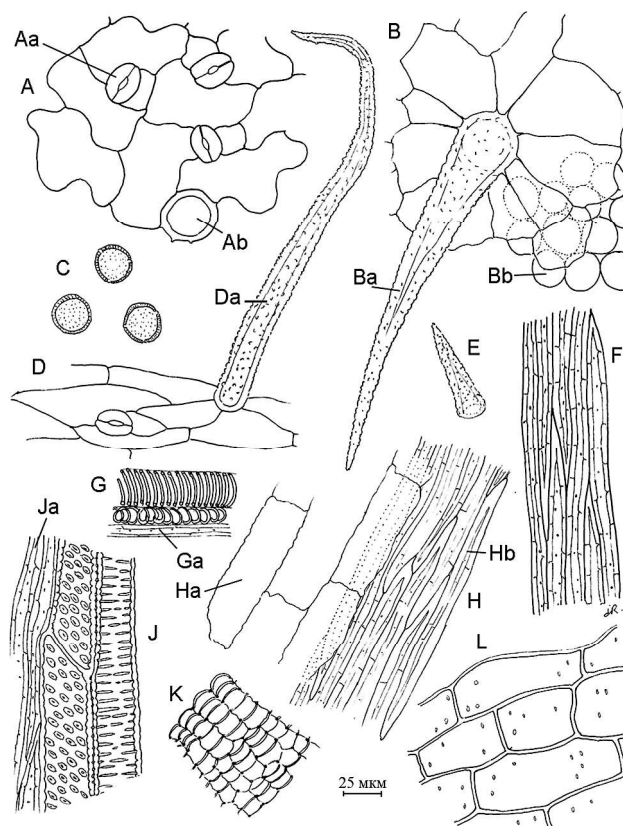

Рисунок 2942.-1. Діагностичні структури сухоребрика трави (ідентифікація В)

С. Високоєфективна тонкошарова хроматографія (2.8.25).

Випробовуваний розчин (а). До 1.0 г здрібненої на порошок сировини (355) (2.9.12) додають 10.0 мл *метанолу Р*, обробляють ультразвуком протягом 10 хв, центрифугують і використовують надосадову рідину.

Розчин порівняння (а). 2.5 мг *рутозиду тригідрату Р* й 2.5 мг *гіперозиду Р* розчиняють у *метанолі Р* і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 20.0 мл.

Розчин порівняння (б). 2.5 мл розчину порівняння (а) доводять *метанолом Р* до об'єму 10.0 мл.